

Vella po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo izosmetstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
V opavi prejema mesečno . . . 1-70

Sobota. Izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 8.—
za ostalo izosmetstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enosolpna petivrtva (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka: zahvalo, osmrtnice itd.:
enosolpna petivrtva po 18 vin.

Poslano:

enosolpna petivrtva po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ob
delo in praznike, ob 5 uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo; notranjirana pisma se ne
sprejemajo — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24 797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ob otvoritvi kranjskega deželne zbor.

Gotovo ne more noben političen nasprotnik večini deželne zbor kranjskega očitati, če le količkaj objekti, no sodi, da je zanemarjala gospodarske interese dežele v zadnjem šestletnem zasedanju. Nasprotno bi se lahko trdilo, da je bil tempo gospodarskega dela prenašel, kar se pa da z mirno vestjo opravičiti, da je bil že skrajni čas vsled sterilnosti prejšnjega gospodarstva v deželi kaj storiti za gospodarski napredek prebivalstva.

Sedaj, ko je prva etapa tega za vse prebivalstvo važnega vprašanja rešena, črkajo deželni zbor v prvi vrsti razna nerešena socialna vprašanja v deželi, ker tudi na tem polju bo treba orati ledino. Rešitev bo seveda težja, ker za gospodarske potrebe služi melioracijski zaklad in prispevajo k raznim napravam gospodarskega značaja, kakor zgradbam vodovodov, cest, zboljšanjem pašnikov itd. tudi drugi faktorji. Pri rešitvi socialnih potrebščin mora pa dežela sama pokrivati vse stroške. Zaradi tega je treba ne le varčno postopati, treba bo tudi upravo tako urediti, da je poceni in se vendar namen doseže; a naša dežela je majhna in zaradi tega je centralizacija uprave takih zavodov lažja.

Največja skrb občinskih zastopov in županov je preskrbovanje ubogih in preskrbovanje neozdravljivih bolnikov in hiralcev. Končno bi se telesno hirajoči še oskrbovali; velike težave pa so z umobolnimi. To ve vsaka občina, ki ima take reveže v oskrbi. Vprašanje razširjave dež. umobolnice je akutno že od leta 1895. sem; vsled pomanjkanja denarnih sredstev se je vedno odlašalo, in so se le nekatere male prizidave izvršile. — Leta 1880., ko se je otvorila umobolnica na Studencu je prišel en umobolni na 1200 zdravih prebivalcev na Kranjskem, sedaj pa že pride eden na 300 zdravih. — Vzrok večinoma kakor po navadi tudi drugod — alkohol.

Predaleč bi nas peljalo, če bi hoteli obširneje to socialno bedo popisavati. To dejstvo naj zadostuje vsakemu, da je treba nužne odpomoči. Neznosno breme je, posebno za male občine, preskrbovanje hiralcev, in kako drago! Zanemarjena mladina, alkoholiki, nimajo nobenega urejenega zavetišča, skrb za dojenčke je še nepoznana stvar na Kranjskem. Ako se vse to centralizira, in se stroški, katere imajo sedaj posamezne občine zbor, ustvari se lahko zaklad za deželne dobrodelne zavode, ki bi na ta način razbremenili občine, kakor so se razbremenile z novim cestnim zakonom, ko se je skrb za ceste takorekoč centralizirala.

Ta socialna beda se javno ne vidi, ker klic reveža tako daleč ne sega; a rešitev tega vprašanja se ne more dalje odlašati, beda je prevelika, in bremena posameznih občin velikanska, ker je ta socialna skrb do danes popolnoma decentralizirana in pri vseh teh nedostatkih grozno draga. — Omenil sem, da rešitev teh socialnih vprašanj nima nobenega melioracijskega zaklada, iz katerega bi bilo mogoče črpati. Treba bode tedaj ustvariti polagoma tak zaklad po geslu »vsi za enega, eden za vse,« in pa s štedljivostjo pri drugih izdatkih, ki niso tako potrebni. Gledati se ne sme samo na izdatke in po teh ravni dohodke; gledati se mora, ako ni mogoče kaj pri izdatkih prištediti, da marsikatero reč opuste, na drugi strani pa gledati, da se vrši vestna kontrola, če je bil tudi izdatek opravičen. Vestna kontrola je duša vsake uprave.

Preverjen sem, da se bo večina deželne zbor, ki je že take uspehe dosegla na gospodarskem polju, z isto vnemo lotila tudi tako perečega socialnega vprašanja. Kakor je izdal deželni odbor veleznimivo knjigo »Dejanja govore« ob zaključku poslovne dobe deželne zbor, tako bomo po preteku te šestletne dobe dež. zbor lahko čitali drugi del te zanimive knjige »socialna dejanja govore«. X.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Društvo hišnih posestnikov je imelo v nedeljo dopoldne v hotelu »Union« svoj redni letni občni zbor. Predsednik dr. Pirc, ki je otvoril zborovanje, je o društvenem delovanju obširneje poročal. Iz poročila posnemamo naslednje: Odbor je imel v minulnem letu osem sej. Tekom leta se je društvena pisarna preselila iz hiše v Gosposki ulici v šelenburgovo ulico 4. S tem se je doseglo, da je društvena pisarna v sredini mesta, dosegla pa se je še druga udobnost, da je sedaj društvenim članom na razpolago telefon. Uradne ure v društveni pisarni so vsak dan dopoldne od 11. do 12. ure in popoldne od 6. do 7. ure. Vrh tega je pa tvrdka Franc Uher radovoljno prevzela imenom našega društva brezplačno posredovanje stanovanj in prevzema ta tvrdka cel dan naznanila praznih stanovanj ter naznani tudi strankam prazna stanovanja, ki so na razpolago, tako, da se v tem oziru stranke lahko cel dan poslužujejo društvene pisarne. Zeleti je le, da bi vsi društveni kakor tudi drugi hišni posestniki vsako prazno stanovanje naznanili pisarni, v kateri se najemniki prav radi oglašajo z vprašanji po raznih stanovanjih. V preteklem letu se je v društveni pisarni priglasilo 179 praznih stanovanj ter se je po tom pisarne oddalo 147 stanovanj. Tudi sicer je bila društvena pisarna društvenikom v vsakem oziru rada na razpolago ter je dala ustmene in pismene nasvete. Društvo je uspešno posredovalo glede svoječasne sklepa občinskega sveta ljubljanskega, po katerem naj bi se uvedla kanalska pristojbina na ta način, da bi se pobirala od kvadratnega metra zazidane plošče. Tozadevni ugovor društva je imel uspeh ter se je dotični predlog v resnici tudi spremenil v smislu želje društva hišnih posestnikov, da se bo pobirala kanalizacijska pristojbina od najemščine, tako, kakor gostščina. S tem se je doseglo, da ne bodo hišni posestniki morali zvišati najemščine ter je s tem se pomagalo tako hišnemu posestniku kakor tudi gostščinu. Ker so pa vsled modernih zahtev stroški in potrebe vseh mestnih občin v zadnjih desetih letih velikansko narasli in se vsled tega občinske doklade posebno večjih mest vedno višajo, sprožila se je v odboru misel, da bi se mestnim občinam pridobil nov vir dohodkov na ta način, da bi se tudi od javnih in posebno državnih poslopij, ki so prosta davkov, kakor vladne palače, sodišča, vojašnice, c. kr. tovarne itd., pobirale občinske in deželne doklade. Ker pa ni upati, da bi na predlog našega društva samega ta akcija imela poveljnega uspeha, se je obrnil odbor na državno zvezo vseh avstrijskih društev hišnih posestnikov, ki je našo misel z veseljem vzela na znanje ter jo sporočila vsem avstrijskim društvom hišnih posestnikov in je upati, da bodo vsa društva v enakem smislu delovala. Ako se posreči prodrati s takim predlogom, bodo imele dežele kakor mestne občine nov vir dohodkov, ki jim bo omogočil, da bodo lažje pokrivala vedno naraščajoče potrebščine. Stvar odbora je, da to zadevo nadaljuje in jo dovede, če mogoče, do ugodne rešitve. Upati je, da se bode dolgoletna želja avstrijskega prebivalstva, naj bi se hiš. onajemninski davek znižal, vendar le enkrat uresničila. Vlada predloga tega zakona sicer ne ustreza vsem željam hišnih posestnikov, vendar izpolni marsikatero in je upati, da se bodo še nekatere želje v dotičnem odseku državnega zbora vpoštevale in se bode tako ugodilo resničnim socialnim potrebam o reformi hišnonajemninskega davka. Poročilo se je soglasno odobrilo. Iz tajniškega in blagajniškega poročila posnemamo, da je bilo društvenih članov 249. Želi se, da bi se to število vendar v prih. letu povišalo, ker imajo sedaj društveniki s preložitvijo pisarne v sredino mesta vse ugodnosti, ki se jim jih more nuditi. Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu kron 1069 20, stroškov pa K 1041 64, preostane K 27 56. Društveno premoženje znaša 518 K 18 vin. — Bivšemu blagajniku g. Henriku Maurerju izreče občni zbor za njegovo vzorno delovanje ves čas obstanka društva iskreno zahvalo.

Določi se, da ostane letna članarina ista kot je bila dosedaj. V društveni odbor so se izvolili: Fr. Doberlet, dr. V. Gregorič, Al. Korsika, Fr. Kraigher, Iv. Ogrin, Jurij Verovšek, J. Stenovic, dr. M. Pirc, F. Toman, Iv. Peikovšek. Za računske preglednike so se izvolili: Hudovernik, Iv. Frisch in Al. Vodnik. Nato se je občni zbor zaključil.

AVSTRO-OGRSKA.

Hrvatje v ogrskem državnem zboru.

Seje ogrskega državnega zbora dne 4. t. m. so se udeležili tudi Hrvatje. Ob razpravi o železniški službeni pragmatiki je izjavil Gvidon Hreljenović v imenu hrvaško-slavonskih-dalmatinskih poslancev, da radi železniške službene pragmatike sklenjene leta 1907 niso sodelovali z drž. zboru, dokler se kršitev ustave o spravi ne sanira. Ker se je po dogovoru med hrvaško-srbsko koalicijo in min. predsednikom vložil nov zakonski načrt o službeni pragmatiki, ki odstranja tista jezikovna določila, ki so jih smatrali hrvaško-slavonski poslanci za težko kršitev ustave, izjavlja, da akceptirajo hrvaško-slovensko-dalmatinski poslanci zakonski načrt za temelji podrobne razprave in se bodo udeleževali posvetovanj drž. zbora. Hrvatje se ne pridružijo narodni delovni stranki in ne bodo v vseh vprašanjih z vlado glasovali. Tisza je izjavil, da je vesel, ker so se vsi hrvaški poslanci udeležili seje in upa, da se bodo vsa nasprotja premostila ali pa razblinila v zavesti skupne stoletne bojevitve preteklosti.

STALIŠČE HRVAŠKE DRŽAVNOZBORSKE DELEGACIJE.

Dne 3. t. m. se je zbrala nova hrvaška državnozborna delegacija v Budimpešti v konferenci, ki jo je vodil predsednik hrvaškega državnozbornskega kluba dr. Mazuranič, ki je pozdravil navzočega bana Skerleca in ministra za Hrvasko Pejačevića. Sklepali so nato o izjavi, ki jo prečita v zbornici dne 4. t. m. v državnem zboru posl. Hreljenović. Deklaracija izjavja, da je izzvala leta 1907 železniška službena pragmatika spor med Ogrsko in Hrvasko, ki je prisilil hrvaško-srbsko koalicijo, da se ni udeleževala sej ogrskega državnega zbora. Modra previdnost grofa Tisze je koaliciji zopet omogočila, da nadaljuje svoje delo v zbornici. Zastopniki hrvaškega sabora pa morajo naglašati, da je njih neizpremenljivo stališče, da mora biti hrvaščina tudi za železnice v Hrvaski uradni jezik in bodo za to stališče Hrvatje v drž. zboru odločno nastopili.

MORAVSKI DEŽ. ZBOR

je bil otvorjen dne 3. t. m. Deželni glavar grof Serenyi je v daljšem govoru slavil vladarja povodom 65-letnice in se spomnil 50-letnega rojstnega dne prestolonaslednika.

AVSTRO-OGRSKA BANKA

je dne 3. t. m. znižala obrestno mero od 5 na 4½%.

MARŠALSKI SVET?

»Jutranji list«, poloficiozno glasilo hrvatske vlade poroča z Dunaja, da se vrši danes, 5. t. m., maršalski svet pod cesarjevim predsedstvom in da se temu svetu pripisuje velika važnost. Nadejati se je velikih izprememb v generaliteti.

ČUDNO ZAVEZNIŠTVO.

»Zeit« potrja vesti »Reichspost«, da Avstrija ojačuje mejo proti Italiji. Šest bataljonov gorskih lovcev se tudi v zimi pusti na meji, dočim so dozdaj po zimi odkorakali bolj v notranjost dežele. Na njih mesto v dosedanjih zimskih garnizijah stopi šest bataljonov s 120 možmi po kompaniji. Čete dobe tudi več strojnih pušk in bodo odslej štele 16 bataljonov s 431 častniki, 7517 možmi, 479 mul in 229 konj. Zaveznitvo Italije v tako resnem času, ko že vrabci na strehi čivkajo, da v doglednem času izbruhne vojna med Avstrijo in Rusijo, je res veliko vredno, ko moramo še proti Lahom mejo zavarovati!

BALKAN.

Srbski uradni brzojav poroča: Vlada je pridobila pri občinskih volitvah zelo ve-

liko večino. To je timvečje važnosti, ker je vladi tudi pri bodočih volitvah v skupščini zagotovljena velika večina. Srbska skupščina se je 4. t. m. do 14. t. m. odgodila. — Srbski prestolonaslednik in — ašič ostaneta do 14. t. m. v Peterburgu. Vse se zanima, zakaj da Pašić in prestolonaslednik ostaneta v Peterburgu. — V Bukarešt je došel 4. t. m. grški prestolonaslednik. — O položaju na Balkanu je izjavil Pašić sotrudniku »Novega Vremena«: Ni pametnega povoda, da se mir na Balkanu moti. Glede na Albanijo pričakuje še veliko zapletljajev. Srbom je vse eno, kdo da vodi Albanijo, dasi ne želi, da bi jo Avstro-Ogrska okupirala, ker bi bila okupacija Srbiji nevarna in bi lahko izzvala zapletljajev. Zdi se mu, da so govorice o bulgarsko-turški zvezi utemeljene, a ta zveza je slabo fundirana. V slučaju zapletljajev bi morala Rumunija aktivno nastopiti, da se ohrani mir. Ne veruje, da bi Turčija in Bulgarija tvegali kako pustolovstvo, ker nimata denarja.

ZAKAJ JE ESSAD PAŠA ODPSTOPI.

O odstopu Essad paše se poroča: Avstrijska križarica »Panther« se je pripeljala 30. januarja v Drač. Essad paša je čital dekret, ki je ukazoval konec njegovega gospodarstva. Ob 9. uri sta se podala k njemu s »Pantherja« angleški in nemški komisar, ki sta z njim nad dve uri konferirala. Vročila sta mu ultimatum, da naj v petih urah demisionira in da če tega ne stori, pridejo pred Drač vojne ladje velesil. Popoldne je poslal k članom mednarodne komisije svojega prijatelja Frašeri bega, ki je predlagal: Essad paša se ukloni velesilam in demisionira, a da ne bosta njegov ugled in čast trpela, naj on vodi deputacijo, ki privede princu Wiedu albansko krono. Predlog so sprejeli in ob 5. uri popoldne sta se odposlanca podala k njemu. V Drač je 3. t. m. prišla iz Valone cela mednarodna komisija, ki ji je Essad paša oficielno svojo demisijo naznanil.

JAPONCI IN MEHIKANSKI PROTI ZJEDINJENIM DRŽAVAM.

Iz New Yorka poročajo, da so v Mehiki slovesno sprejeli japonske častnike križarice Izume. Zastopniki mehiške vlade so v svojih govorih naglašali, da tako Mehikanci kakor Japonci Zjedinjene države sovražijo. Mehikanci preizkušajo zdaj japonske gorske topove, dasi so jih že v ameriških tvornicah naročili.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 5. februarja 1914.

Deželni poslanci so prisostvovali ob 10. uri dopoldne v stolnici sv. maši, katero je daroval č. g. dekan Kolar.

Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič otvoril ob tri četrt na 11. uro ob navzočnosti dež. predsednika eksc. barona Schwarzja in vseh poslancev, med njimi virilist presvetli knezoškof dr. Jeglič, deželni zbor.

Eksc. baron Schwarz naznanja otvorilni cesarski patent in pozdravi zbrani deželni zbor v imenu cesarske vlade. Deželni zbor je v pretekli dobi razvil veliko delavnost, ki se pričakuje tudi od sedanjega. Najvažnejša naloga bo ustvariti ravnotežje v deželni gospodarstvu. Kot predsednik deželnega šolskega sveta izraža željo vlade, naj deželni zbor zboljša gmočno stanje učitelstva, česar ta stan v svojem težavnem poslovanju zasluži in potrebuje. Oujublja, da bo vlada deželni zbor v svojem poslovanju izdatno podpirala. Cesar je imenoval za deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča (živahno ploskanje pri večini) in za njega namestnika poslanca barona Lichtenberga. Deželni predsednik čestita glavarju, ki tako vsestransko pozna potrebe in razmere dežele. Nato deželni glavar položi v roke deželne predsednika slovesno obljubo.

Deželni glavar deželni zbor nato otvoril. Pozdravi deželne predsednika in izraža upanje, da bo vlada kakor doslej delovanje deželne zbor podpirala. Nato

pozdravi deželne poslance. Vsi brez izjeme se zavedajo dolžnosti, katere nam je poverilo ljudstvo in svoje odgovornosti v blagor dežele in njenega prebivalstva. Pozdravi poslance desnice, na kojih sodelovanje v prid deželi računa. Deželni zbor čakajo velevažne in težavne naloge. Državni finančni načrt je rešen, zdaj nas pa čaka deželni finančni načrt. Dotaknem se le ene točke. Neizogibno je potrebna reforma deželnih šolskih zakonov v interesu ljudstva in učiteljstva. Deželni odbor bo že v tem zasedanju predložil tozadevno predlogo. Izrazim le še eno upanje in to je, da bo deželni zbor imel vsako leto dosti časa na razpolago. (Bravo! pri večini.) Težišče deželne avtonomije mora biti v deželnem zboru. (Odobranje.) Umetno je, da se spominjamo tudi dneva, ki je dosegel Nj. c. in kr. visokost, presvetli nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand 50-letno dobo svoje starosti. Dežela mu izraža najiskrenejše čestitke. Po starem običaju se spominjamo v tem slovesnem trenutku našega presvetlega cesarja, zvestega čuvarja svetovega miru in blagra njegovih narodov. Dobri Bog nam ga še mnogo let ohrani! Pozivljamo Vas, da cesarju zakličemo trikratni »Živio!« »Živio!« »Živio!« Se zgodi.

Nato deželni glavar zaobljubi vse poslance, kar se zgodi.

Deželni glavar imenuje provizorična zapisnikarja posl. Škulja in baron Borna.

Deželni glavar se spomni smrti dr. Iga. Žitnika. Bil je eden najstarejših članov zbornice skozi 25 let in je spadal med najmarkantnejše osebnosti zlasti po svoji izredni delavnosti. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga brez izjeme spoštovali in ljubili kot moža trdnega prepričanja, ki je kljub svoje bolezni z izredno vnemo deloval za blagor svojega naroda. Čast spominu dr. Žitnika! (Čast!)

Nujni predlogi poslancev S. L. S.

Naznani na to nujne predloge:

Poslanec dr. Lampe in tovariši so vložili nujni predlog radi aprobacije slovenske narodnost žaleče učne knjige na Koroškem:

C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je aprobiralo šolski knjigi: Ebner: Landeskunde von Kärnten in Frisch und Rudolf: Deutsches Lesebuch.

V prvi knjigi se žali slovensko ljudstvo na nedopusten način, v drugi se pa silijo slovenski otroci k izpovedi nemškega nacionalizma.

Podpisani predlagajo:

Deželni zbor vojvodine Kranjske protestira proti temu z dovoljenjem cenzure v naučnem ministrstvu izvršenemu kulturnemu razžaljenju slovenske narodnosti ter zahteva hitre in temeljite remedure ter kazni za krivce.

2. Predlog se naj v zmislu § 22. poslovnika odkaže ustavnemu odseku, ki naj o njem zbornici ustno poroča.

Nadalje so poslanci S. L. S. vložili še naslednje nujne predloge:

Poslanec Piber in tovariši za omejitev spekulativnega razkosavanja zemljišč.

Poslanec Piber in tovariši za splošno monopoliziranje zavarovanja.

Poslanec dr. Krek in tovariši za splošno deželno delavsko zavarovalnico.

Poslanec dr. Krek in tovariši za varstvo čebelarstva.

Poslanci dr. Gregorič in tovariši za preskrbnino starih in revnih oseb z državnimi sredstvi.

Poslanec Lavrenčič in tovariši glede gozdnega zakona in njegovih izvrševanj.

Poslanec Pehavec, dr. Pegan in tovariši glede nakupa vodnih sil za električne naprave na Vipavskem.

Poslanec dr. Gregorič in tovariši, da se tarif za osebni promet na progi Ljubljana — Radovljica c. kr. državne železnice zniža, ker je previsok.

Samostalni predlogi poslancev S. L. S.

Poslanci S. L. S. so danes vložili naslednje samostalne predloge:

Poslanci Zorc, Mihelič, Jarc in tovariši radi preskrbe prebivalstva ob severnem pobočju prebivalstva Gorjancev v okraju Novo mesto s pitno vodo.

Poslanci Zorc, Hladnik in tovariši o zadevi zgradbe mostu čez Savo pri Krškem, pri čemur naj se vpoštevajo splošne prometne razmere okraja.

Poslanci Vehovec in tovariši glede izločitve vasi Dečavas iz občine Žužemberg in priključitve k občini Zagradec.

Poslanec Jarc in tovariši zaradi zapostavljenosti kranjske dežele v vladni predlogi o lokalnih železnicah: Deželni zbor protestira zoper zapostavljenost kranjske dežele v lokalno železniški predlogi in zahteva od vlade, da primerno vpoštevava kranjske prometne interese v zmislu dosedanje železniške akcije deželnega zbora kranjskega.

Poslanci Zorc, Mihelič, Jarc in tovariši radi poprave in razširjenja vodovoda za Novo mesto in okolico: De-

želnemu odboru se naroča, da se nedostatki pri vodovodu za Novo mesto in okolico odpravijo in omenjeni vodovod razširi na vasi Drska (Irčavas) in Stopiče.

Se izroče tozadevnim odsekom, ki se imajo izvoliti.

Interpelacije poslancev S. L. S.

Interpelacija poslancev Iv. Lavrenčiča, dr. Kreka in tovarišev na Nj. ekscepcenlo gosp. deželnega predsednika v zadevi »Delavske zavarovalnice proti neizogibam v Trstu«: Obrtniki v kamniškem okraju imajo pri okrajni bolnišnici blagajni naznanjene svoje delavce od spomladi do zime skoro nepretrgoma, čeprav isti ne delajo pri obrti v deželnih dneh, žetvi, košnji in drugem delu, na polju in v gozdu, kakor v slučaju bolezni pri svoji družini itd. Zavarovalnica pa ni teh dejstev prav nič upoštevala in zahteva kar na kratko doplačila od 100 do 800 K od posameznih obrtnikov, kar znaša v okraju približno 20.000 K. Tako postopanje ni in ne more biti opravičeno ter je v stanu obrtnike ne samo hudo oškodovati, marveč naravnost uničiti. Interpelantje vprašujejo dež. predsednika: Je-li Nj. ekscepcenlo gosp. deželni predsednik pripravljen vse potrebno ukreniti, da se neopravičene terjatve »Delavske zavarovalnice proti neizogibam v Trstu« zavrnejo in obrtnikom zahtevani donesek odpusti?

Nadalje so interpelirali:

Poslanec Lavrenčič o tem, kaj je ukrenil deželni odbor glede preosnove deželnih šolskih zakonov.

Poslanec Zorc, Hladnik in tovariši o tem v kakem stadiju se nahaja zadeva cestne zveze na Ošterc.

Poslanec dr. Pegan radi pomanjkljivega državnega nadzorstva v rudniku v Vremskem Britofu.

Poslanec Zabret o tem, kedar se bo zgradil most v Podnartu.

Poslanec Mihelič in tovariši: Ali hoče deželni glavar ukreniti, da se brezobrestna posojila po toči in pozebi vinskih krajev za l. 1913. ne vračajo.

Poslanci Mihelič, Dermastija, Jarc in tovariši za to, da se po gradbenem vodstvu belokranjske železnice napravljena in spremenjena pota napravijo tako, da bo mogoče po njih varno voziti.

Potem se izvolijo štirje zapisnikarji in sicer: baron Born, pl. Šuklje, Dermastija in Mihelič.

Glavar imenuje nato kot definitivna zapisnikarja današnje seje gg. Dermastija in pl. Šukljeja.

Nato se izvolijo štirje reditelji in sicer: baron Apfaltern, Mazelle, Zorc in Kobi.

Glavar preide na volitev odsekov.

V disciplinarni odsek se izvolijo: baron Apfaltern, dr. Triller, Jaklič, Dimnik in Dermastija; namestniki: grof Margheri, dr. Novak, Mihelič, Perhace in Zabret.

Dr. Lampe predlaga, da se izvolijo danes sledeči odseki: peticijski (6 članov), finančni (10), upravni (10), ustavni in občinski (10), imunitetni (6), verifikacijski (6) in odsek za letno poročilo (6 članov).

Nato se izvolijo člani v imenovane odseke (priobčimo v prih. številki).

Glavar prekine sejo, da se odseki takoj konstituirajo, kar se zgodi. (Priobčimo v prih. številki.)

Nato se vrši volitev deželnega odbora. Izvolijo se: iz skupine veleposestva grof Barbo, iz skupine mest dr. Triller, iz skupine kmetskih občin dr. Lampe, iz splošne skupine dr. Pegan, iz cele zbornice dr. Zajec.

Kot namestniki: iz skupine veleposestva baron Apfaltern, iz skupine mest dr. Novak, iz kmetske skupine Ivan Lavrenčič, iz splošne skupine Dermastija, iz cele zbornice dr. Gregorič.

Koroške razmere.

Deželni glavar prebere nujni predlog dr. Lampeta glede žaljenja slovenskega ljudstva v aprobirani učni knjigi na koroških ljudskih šolah.

Dr. Lampe utemeljuje nujnost. Ta zadeva je splošnega značaja in sega globoko v narodovo dušo. Tozadevna učna knjiga žali ves naš narod, je dobila aprobacijo centralne vlade, ki bi morala biti enako pravična vsem. Prebere žaljive izraze. (Klic: Sramota! Škandal!) Slovenski otroci se morajo sami učiti sramotjenja svojega lastnega naroda. Sicer se je stvar pretiravala, ker je v tisti knjigi rečeno, da je živina iz slovenskih krajev slaba, ne ljudstvo. Vendar pa je ostalo žalivo in ves ton knjige. Memtem ko Slovence zaničuje, hvali Nemce. Neka druga knjiga (Deutsches Lesebuch für österr. Volksschulen), ki nemški narod povečuje. Tega se morajo slovenski otroci učiti, medtem, ko je pesem »Slovenec semi« prepovedana v učnih knjigah. Naši poslanci so se v državnem zboru proti temu oglašili, ne čujemo pa, da bi vlada kaj glede tega ukrenila. Ta zadeva je simptomatična za razmere v naši državi! Če bodo te razmere trajale dalje, ne bo prišlo

nikoli do miru v naši državi. Težišče naše države ni več na severu. Vlada naj ne misli, če se naredi mir na Češkem in v Galiciji, da bo s tem v Avstriji mir. (Tako jel) Živimo v resnih časih. Avstrija nam mora dati popolno enakopravnost in pravico. (Burno ploskanje.) To zadeva Avstrijo kot velevlast. Do gospodarske krize bi v Avstriji te čase ne bilo prišlo, če bi bile razmere v notranjosti zdrave. Iz balkanske krize bi izšla Avstrija večja in močnejša kakor je, če bi se v notranjosti pravično vladalo. (Veliko odbravanje.) Ne samo kot Slovenci, tudi kot Avstrijci želimo, da bi take škandalozne razmere kakor so na Koroškem, izginile!

Seja se zaključí. Prihodnja seja v sredo dopoldne ob 11. uri.

Dnevne novice.

+ Klub deželnih poslancev S. L. S. v kranjskem deželnem zboru je imel včeraj zvečer sejo. Predsednik kluba dr. Lampe se je v toplih besedah spominjal pokojnega dr. Žitnika in njegovega marljivega dela. Nato se je vršila volitev klubovega načelnika. Za načelnika kluba je bil zopet izvoljen dr. Evgen Lampe, za njegovega namestnika Fr. Demšar, za zapisnikarja pa K. Škulj in Mihelič.

+ Za koroške Slovence je poslal »Slovenski Straži« g. primarij dr. Derganc 100K. — Vsem, katerim je zadnje dni utripalo srce v bolesi ob krivicah, ki se gode koroškim Slovincem, naj se podvzajo do takega plemenitega dejanja! »Slovenska Straža« hoče svoje moči v prvi vrsti posvečati koroškim Slovincem. Ze doslej je s pomočjo koroškega pododseka dosegla mnogo uspehov, pa jih bo še več, ako ji pri delu za koroške Slovence vsi pošteni in zavedni Slovenci prihrane na pomoč. Na pomoč koroškim Slovincem po »Slovenski Straži«!

+ Kranjski Nemci sami o sebi. »Deutsche Stimmen« prinašajo politični pregled, kako se je Nemcem l. 1913 v kranjski deželi godilo. Če pomislimo, kako visoke zahteve stavlja Nemci na narodnem oziru in da so vse kaj drugega kakor poblehni in skromni, moramo reči, da se jim mora pri nas neizrečeno dobro goditi, če se sami tako bahajo kakor se v tem političnem pregledu. Pravijo, da so »veliko zamud preteklosti v tem letu popravili« in imajo seveda trdno voljo v bodočnosti še več doseči, da »ozdravimo rane«, katere je prizadeval Nemcem na Kranjskem »zahrbtni in brezobzirni sovražnik«. Posebno ponosni so Nemci na svoje »izborne srednje in ljudske šole«, radi bi le še nemški vpliv zanesli tudi v državno obrtno šolo in dobili posebno nemško realko v svrhu povečane importu nemških profesorjev. Veseli jih tudi, da se bo v Ljubljani brččas zidala nova nemška ljudska šola, ker je stara nezadostna. (Obljubil jim jo je v občinski seji vodja narodnonapredne stranke dr. Tavčar. Ur.) To, pravijo, se imajo zahvaliti svojim zastopnikom v ljubljanskem občinskem svetu, hvalijo pa tudi svoje poslance v deželnem zboru, ki »interese nemštva v deželi vedno z vso odločnostjo pospešujejo«. Ko končno zopet nekoliko podenuncirajo vse Slovence zaradi njihovega »iridentizma«, ki »obračajo svoje željne poglede v Belgrad«, medtem ko so Nemci »cesarju in državi udani«, pravijo, da jih ni strah bodočnosti, ker je nemški narod sam energičen dovolj, da »se ne odpove ničemur in ne zapade hlapčevskemu duhu«. S tem se glasilo kranjskih Nemcev postrani obrečuje v nas, češ, mi Nemci smo iz vse drugačnega blaga ukrojeni kakor vi Slovenci, ki bi nas sicer »radi v žlici vode pojedli«, pa ne morete. Tako kranjski Nemci tolmačijo našo pravicoljubnost in lojalnost in tudi nočejo priznati, da se imajo vladi in njeni protekciji veliko več zahvaliti kakor svojemu junaštvu. Če bi se ne pošiljale v našo deželo cele trume nemškega uradništva in profesorjev, bi tudi večina nemških šol kmalu skopnela. Sicer pa bi nam morali Nemci zaradi naše objektivnosti nasproti njim biti hvaležni, nas pa zato še zmerjajo z »zahrbtnimi sovražniki«. Mi njim pravico na Kranjskem, oni nam batine na Koroškem in Štajerskem. Zato naj se vsi Slovenci trdno združijo v S. L. S., ki edina predstavlja naše ljudstvo in njegove ideale, da bo mogla s še večjo energijo braniti našo narodno posest in izsiliti od vlade pravično ravnanje z našim narodom po vseh deželah, da ne bodo Nemci povsod privilegirani, mi pa zapostavljeni. Nemci govorijo o svojih uspehih na Kranjskem — Koroška pa naj bi bila še dalje posebna država v državi?

+ Slovenski jezik v Avstriji pod kaznijo prepovedan. Iz Marenberga smo izvedeli: Zadnji čas se je v Marenbergu dogodil slučaj, ki je značilen za nestrpnost naših narodnih odpadnikov, katerim so načela krščanske vere in življenje po njih deveta briga, ampak ki vidijo svoje zveličanje edino le v blaženi nemščini. Neka razrednica je otrokom svojega razreda pod kaznijo prepovedala med seboj slovenski

se pogovarjati. Postavno bi moral biti na šoli upeljan takozvani prostovoljni tečaj za slovenščino, ki se bi ga otroci slovenskih starišev svobodno smeli udeleževati. V resnici pa se ubogi otrok v medsebojnem občevarju ne sme posluževati niti navadnega pohorskega narečja, ki ga zna od doma! Do kedar bodo merodajni krogi v Avstriji trpeli take razmere?

+ Štajerski deželni zbor. Korespondenčni urad »Austria« poroča: Pogajanja štajerskega namestnika grofa Claryja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora se razvijajo prav ugodno. Zlasti pogajanje s Slovenci je v dobrem teku. Upanje je zato, da bodo v kratkem pogajanja ugodno rešena in da bo mogoče že 10. febr. sklicati deželni zbor na tritedensko zasedanje. Namestnik se je odpeljal na Dunaj, da poroča grofu Stürgku o pogajanjih in o pogojih Slovencev. Slovenski deželni poslanci bi ugodili zasedanju v februarju, če ne pride na dnevni red ne povišanje določen, ne davek na prirastek vrednosti. Poleg tega žele razpravo o lokalnih železnicah. Nemški naprednjaki bodo skoraj gotovo sprejeli te predloge.

+ Prepovedana izobrazba. Socialni tečaj, ki ga je nameraval prirediti S. K. S. Z. v žetalah dne 3. febr., je oblast, kakor smo poročali iz Rogatca, radi škrlatice prepovedala. Čudno, da škrlatica izbruhne ravno tedaj, če priredijo naše organizacije kako prireditve.

— Junaški čin c. kr. okrajnega glavarja. Iz Radovljice se nam poroča: Pretekli teden so se splašili Vidičevi konji na glavnem trgu v Radovljici ter v silnem diru preplašeni dirjali po cesti, ki pelje na kolodvor. Na tej cesti je bilo tedaj polno otrok v največjem zimskem veselju. Drščali so se v dolgih vrstah na malih saneh, čisto nič sluteč, kaka nevarnost jim preti od glavnega trga. Zdajci se prikažeta zbesneli živali na gorenjem koncu ceste. Po cesti navzgor pride tisti trenutek g. okrajni glavar Fran Župnek. Videč, da je katastrofa neizogibna, začne brez strahu od daleč ustavljanje konja, jima vihti nasproti palico in skoči sam pred konje, ju prime in ustavi. Neizogibna nesreča je bila tako zadržana.

— Odlikovanje. Evidenčni nadoficial g. Ivan Zupančič v Kranju je bil povodom svojega umirovljenja odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

— Odstavljen župan. Zupanijska oblast v Ogulinu je odstavila župana v Sušaku dr. Domazetoviča. Pred petimi meseci je bil Domazetovič zaradi bolezni na dopustu. Takrat je občinski blagajnik dejal nekaterim občinskim svetovalcem, da bo imel letošnji proračun 110.000 kron deficita. Ko se je župan vrnil so pregledali proračun in dognali znaten primankljaj. Velika županija v Ogulinu je ukazala preiskavo, v kateri se je izkazalo, da je bilo res 400.000 kron iz nekega posojila porabljenih za povsem druge namene, nego je bilo določeno. Zupanske posle vodi provizorični notar dr. Miletič.

— Letošnji vojaški nabori, pri katerih bosta poslovali dve naborni komisiji, se vrše po naslednjem redu: 1. in 2. marca v Kočevju, 4. in 5. marca v Ribnici, 6. in 7. marca v Velikih Laščah, 9. marca v Žužemperku, 11., 12. in 13. marca v Novem mestu, 14. marca v Trebnjem, 16., 17. in 18. marca v Škofji Loki, 20., 21. in 23. marca v Kranju, 24. marca v Trzinu, 26., 28., 29., 30. in 31. marca v Radovljici, 1. aprila v Litiji, 3. in 4. aprila v Višnji Gori, 6. aprila v Črnomlju, 15. in 16. aprila v Mokronogu, 18. aprila v Kostanjevici, 20. in 21. aprila v Krškem, 23. aprila v Radečah, 25., 27. in 28. aprila v Kamniku, 29. in 30. aprila pa na Brdu. Druga naborna komisija pa bode poslovala: za mesto Ljubljano dne 18., 20., 21. in 22. aprila v Ljubljani, 24. in 25. aprila na Vrhniki za sodni okraj Vrhniko, 27., 28., 29. in 30. aprila v Ljubljani za ljubljansko okolico.

— Kletarski tečaj v Črnomlju priredi kranjska kmetijska šola na Grmu dne 13. in 14. februarja t. l. Na tečaju se bode predavalo o trgatvi, kipenju mošta, o pravilnem ravnanju z moštom in vinom, o sestavi vina. Nadalje tudi o čiščenju in filtriranju vina, kakor tudi o ravnanju z volnimi vini. Predavanja bodo v zvezi s praktičnimi vajami v kleti. Ker bode udeležba z ozirom na praktične vaje omejena, se pri-pusti k tečaju le omejeno število udeležnikov, katere se bode izrecno sprejelo. Za udeležbo se je zglasti po dopisnici najzadnje do 16. t. m. pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija — Kranjsko).

— Kmetijski tečaj, katere je dne 1. in 2. februarja priredil deželni odbor v Belokrajini, so bili prav dobro obiskani. Predavali so: deželni poslanec Mihelič, dr. Podobnik, Zdolšak, Vedernjak in Rusjan.

— Aretacija tajnika trgovske in obrtne zbornice. Iz Ljubna poročajo: Splošno pozornost zbujata tukaj aretacija tajnika pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubnu, dr. Huberta Reischla. Baje je poneveril precejšnje vsote pri tej zbornici. Domnevajo, da je defraudacija v zvezi s konkurzom

papirnice Gmeingrube, katere akcionar je bil dr. Reischl.

— Vreme na Vipavskem. Po hudi zimi, ki nam jo je v januarju pripravila burja, imamo od 29. jan. pa do sedaj krasne, gorke dneve. Na Svečnico smo imeli toploto 36° C.

— Poročil se je g. Anton Kristof, šolski voditelj v Radomlju pri Kamniku z gđ. Minko Skubic, hčerko trgovca in gostilničarja iz Police pri Višnji gori.

— Umrj je v Honston Pa v Ameriki 38letni Janez Verhovc, doma iz Horjula.

— Slovensko gledališče v Mariboru. Na predpustno nedeljo t. j. dne 22. svečana 1914 zvečer se vprizori jako zanimiva predpustna burka »Urban debeluhar« v štirih dejanjih. Dramatično društvo v Mariboru gostuje dne 8. svečana 1914 ob pol 8. uri zvečer v Celju in bo vprizorilo v Narodnem domu znano burko »Uboji možiček«, ki se je v Mariboru vprizorila začetkom grudnia 1913.

— Čudna usmiljenost. Delavec Lovro Dinaia v Trstu, star komaj 23 let, si je iz usmiljenja do svoje bolne žene z brvalno britvijo tako zarezal vrat, da bo težko ozdravil.

— Slov. katol. izobr. društvo »Kres« v Gradcu priredi predpustno veselico dne 8. febr. 1914 v dvorani restavracije »Gold. Sterne«, Sparbersbachg. 65. Spored: 1. Govor: Početek slovenske dramatike; govori g. phil. Lovrenčič. 2. Igra: »Zupanova Mica«. Veseloigra v 2 dejanjih. Petje in kuleti. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

— Pri volitvah v okrajno bolniško blagajno v Celju so zmagali Nemci.

— Umrja je v Spodnji Šiški Uršula Bizovičar v 80 letu starosti. Naj v miru počiva!

— Prijazen sin. V deželno bolnico so pripeljali 40 let staro vdovo Marijo Žančar iz Klanjca, občina Predoslje, kateri je njen sin Leopold z nožem razmesaril obraz.

— Kako je lep vojaški stan... Pri vojaških vajah, ki jih je imel celovški pešpolk št. 17 v Glinah pri Borovljah, sta zmrznili nekemu vojaku obe nogi. V brezupnem stanju so ga pripeljali v celovško bolnišnico. Menda bi se vojaške vaje lahko opravljale tudi še ob drugem času, ne pa ravno v takem strupenem mrazu. Mladi vojak bo najbrže ob obe nogi in potem bo dobil najbrže dovoljenje, da bo stal z lajno po cestah in prosjačil in kazal ljudem vso človekoljubnost vojaške uprave.

— Stavka v Zdravščini. Iz Gradiške poročajo: V tovarni za svilo v Zdravščini so delavke stopile v stavko, ker jim je ravnateljstvo predpisalo globo, češ, da 2. februarja popoldne niso prišle na delo. Delavke so pri okrajnem glavarstvu izjavile, da na svečnico zato niso prišle na delo, ker je bil praznik.

— Aretirali so v Beljaku brivskega pomočnika Petra Bukovica iz Zagreba radi nenravnih dejanj.

— Pokopali so včeraj na Opčinah Antona Valentiča.

— Obnovljena srbska društva v Bosni in v Hercegovini. Večina razpuščenih srbskih društev v Bosni in v Hercegovini zopet deluje izvenzemski društva srbskega svečeništva, ki mu še delajo ovire. Podpredsednik bosensko-hercegovskega sabora dr. Dimović je vodil k deželni vladi deputacijo, kjer ji je deželni šef obljubil, da se društvo obnovi.

— C. kr. avstrijske državne železnice so imele leta 1913 121.000 tovornih voz, 3000 več kakor leta 1912.

BOJI NA EPIRU.

Iz Frassarija (Epir) se 2. t. m. poroča, da so se 1. t. m. v Soropolisu zopet bili boji. Grki so na Albance streljali iz topov. Albanci so se umaknili.

Ljubljanske novice.

Iz samoumora F. Kralja v Spod. Šiški. Pokojni Kralj je absolvirati filološke študije in je bil tudi več let nastavljen v Ljubljani kot gimnazijski suplent. Ker pa ni prišel do tega, da bi napravil potrebne izpite in skušnje, se je posvetil političnemu delu v Spod. Šiški. Bil je blizu 5 let tajnik posojilnice. Bil je eden izmed stebrov narodno-napredne stranke v Spod. Šiški in desna roka župana Seidla. Stranka je izgubila v njem močno oporo. O njegovi smrti se nam poroča še sledeče: Prišel je domov v sredo zjutraj ob 1. uri precej dobre volje. V hlačnem žepu je imel revolver, nabasan z kroglijami, katerega mu je njegova žena odvzela, ker se je bala, da si bo kaj napravil. Posebno, ker se je pokojni že na večer v neki gostilni izrazil, da se bo »uničil«. Ko je Kralj uvidel, da ni več v žepu revolverja, je napravil kraval, da se bo obesil, in iztrgal ženi revolver nazaj. Grozil je tudi svoji ženi z revolverjem, češ, da morata oba skupno umreti. Žena se mu je komaj iztrgala iz rok; v boju z njo jo je ugriznil v ramo. Žena je šla

nato k svojim otročičem misleč, da se bo pomiril in zaspal. Iz sobe ni bilo slišati nobenega strela in nobenega ropota. Ker je imel navadno zvečer pozno iti spat in je zjutraj kasno vstajal, niso domači ničesar slutili. Ker ga pa le ni bilo iz sobe, so ga šli buditi. Našli so ga sedečega na postelji v spodnji obleki — ustreljenega, pod njim pa mlako krvi in revolver. Ustrelil se je naravnost v glavo, v desno sence. Kaj je bil povod samoumora, ni še dognano. Gotovo je le, da ga je sodnija odstavila od varuštva mladoletnih Burgerjevih otrok zaradi pritožb, ki so dohajale na sodnijo. Na dan smrti je prišel na njegovo stanovanje tudi revizor zaradi revizije posojilnice. Našel je — mrtvega. Ali so te stvari v zvezi z njegovo smrtjo ali ne, bo dokazala preiskava. — Kralj je bil jako nadarjen. Voljo energijo in razsodnost mu je pa zlomil največ alkohol in pa življenje brez vere.

Iz Radi pomanjkanja soli v zalogi državnih železnic v Ljubljani, je danes v kranjskem dež. zboru interpeliral poslanec Jarc.

Iz Pohvale v armadi. Zborno poveljstvo je pohvalilo narednika Adolfa Justa 27. pešpolka ob njegovem imenovanju za vojaškega evidenčnega aspiranta radi njegovega 14-letnega vzornega delovanja kot frontni in računski podčastnik in narednika Adolfa Milavec pri deželnobramnem nadomestnem poveljstvu v Ljubljani za njegovo zvestobo in delavnost ob njegovi 14-letni službeni dobi. Načelnik generalnega štaba je pa pohvalil pismeno nadporočnika generalnega štaba Kamila Ruggera v Tolminu.

Iz Podčastniški garnizijski večer. Podčastniki po poklicu ljubljanske garnizije prirede pod pokroviteljstvom Njega Ekselence Feldmarschalleitnant plem. Kuschmanek v sredo dne 11. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« garnizijski večer. Začetek točno ob 9. uri zvečer. Svirala bode polna godba c. in kr. pešpolka kralja Belgijcev št. 27. Za okrašenje dvorane in sprejemnih sob, kakor tudi za različne, za časa cesarice Marije Terezije naprej, se nahajajočih v vojaških uniformah oblečenih vojakov, kateri se bodo pred dvorano videli, se odbor živahno trudi. Ker nam radi pomanjkanja časa ni bilo mogoče vseh prijateljev in podčastnikov naklonjenemu občinstvu, osebno ali pismeno povabiti, zatoraj prosimo omenjeni odbor, naj se dotično slavno občinstvo obrne na podčastnike tukajšnje garnizije. Event. prebitek je namenjen za podčastniško podporno društvo.

Iz Za grško armado je bilo na semnju v Ljubljani kupljenih okoli 20 konj. Kupoval jih je neki tržaški Grk. Cene konj so bile 500 do 1000 K.

Iz Na včerajšnji semenj so prignali toliko živine, kakor že kmalu ne v tako obilnem številu in so bili prišli poleg domačih tudi drugi kupci, med njimi za konje celo Grki, ki so jih nekaj kupili. Vsega skupaj so prignali 1004 glav in sicer 633 volov, 101 krav, 36 telet ter 234 konj. Kupčija je bila precej živahna.

Razne stvari.

Vsesplošno oboroževanje. V prihodnjih petih letih bodo evropske velesile izdale za oboroževanje 46 milijard, in sicer: Avstro-Ogrska 4,5, Nemčija 10, Italija 3,5, Rusija 12, Francija 8 in Anglija 8 milijard. Kaj bi se lahko s tem denarjem napravilo na socialnem polju!

Živo pokopali? V ogrskem židovskem mestecu Szatmarju se je minoli petek popoldne ob 9. uri na ulici onesvestila 21 let stara kontoristinja Marija Balajt. Prenešli so jo domov k starišem in jo skušali spraviti k zavesti. Baje so poklicali tudi zdravnika in je ta izjavil, da je dekle mrtvo: zadela jo je srčna kap. Ker judovska vera predpisuje, da mora biti vsak mrlič pokopan tekom 24 ur, drugi dan je bila pa sobota, ko tudi ni dovoljeno pokopavati mrličev, — zato je židovski duhovnik odredil pogreb že za 2. uro popoldne t. j. pet ur potem, ko se je dekle onesvestila zgrudila. S prvo zvezdo v petek zvečer se namreč že začne židovski sobotni praznik. Dekleta so pokopali, med ljudmi pa se je širila govorica, da Marija Balajt ni bila mrtva, marveč le onesvestena, da je bila torej živa pokopana. Za stvar se je začela zanimati tudi oblast in med drugimi zaslišala žensko, ki umiva mrlič; le-ta je izpovedala, da je M. Balajt med umivanjem večkrat počasi odprla in zaprla trepalnice; tudi je imela roke popolnoma volne in lahko rdečico na obrazu. Dekličina mati se je bila branila pokopu, a rabinec je zahteval, da se isti takoj izvrši. Dekletovo truplo bodo izkopali.

Millijonska ustanova za škrofulozne otroke. Neki meščan mesta Charlottenburg je daroval mestu Charlottenburg en milijon mark. Obresti se porabijo za škrofulozne otroke. Isti mož je Berlinu daroval 5.000.000 mark za ustanovitev šol v gozdih.

Telefonska in brzojavna poročila.

MARŠALSKI SVET.

Dunaj. Danes se je ob navzočnosti cesarja, nadvojvode Franc Ferdinanda, načelnika generalnega štaba Hötendorfa in vojnega ministra vršil maršalski svet.

OBSTRUKCIJA V TIROLSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Inomost. Na včerajšnji seji je italijanski poslanec Pinoli zahteval, naj se vsi nujni predlogi dobesedno prečitajo. Po daljši debati je bil predlog v poimenskem glasovanju odklonjen. Potem je zbornica razpravljala o predlogih, ki se tičejo fletimske železnice. Italijanski liberalni poslanci so zahtevali, naj se prevedejo izvajanja obeh predlagateljev. Nato je govoril poslanec Bertolini. Ob pol 2. uri popoldne se je prekinila seja. Ob 9. uri zvečer je je deželni glavar zopet otvoril in Bertolini je nadaljeval svoj govor. Danes Italijani dalje obstruirajo. Večina bo v nočni seji poizkušala zlomiti italijansko obstrukcijo.

Inomost Današnja nočna seja je trajala do pol 2. ure zjutraj. Popoldne ob 4. uri se je seja zopet otvorila. Italijani nadaljujejo obstrukcijo.

RUSKO POLJSKA POGAJANJA.

Lvov. Rusko poljska pogajanja ne napredujejo, ker zahtevajo Rusini rusinski volilni okraj v mestu Lvov.

GROF BOBRINSKI NA OGRSKEM.

Marmaros Sziget. Grof Bobrinski, znani ruski nacionalist in član ruske dume danes v procesu proti Rusikom zaslišan kot priča. To je senzacija dneva. Grof Bobrinski se je včeraj sem pripeljal in sodišče je takoj sklopi, da se je zaslžil. Državni pravdnik Illes se je izjavil, da nima poverda, aretirati Bobrinskega. Tozadevne zahteve sodišče v Cernovicah, ki je svoječasno zasledovalo Bobrinskega, ni stavilo. Ogrskih oblastij ne zanima, kaj zasledujejo avstrijske oblasti. Grof Bobrinski ne sme na Rusko po isti poti, po kateri je prišel na Ogrsko, t. j., da ne stopi na avstrijsko ozemlje.

Marmaros Sziget. Grof Bobrinski je bil danes zaslišan. Hotel je, naj ga zaslišijo v ruščini, predsednik je pa rekel, naj govori francoski. Bobrinski je rekel, da ni predsednik ruskega dobrodelnega društva, ni član sv. sinoda. Na opombo predsednikovo, da mu ni treba izjavljati, kar bi ga obteževalo, je izjavil, da nima kaj takega povedati. Očeta Serafina dobro pozna, ker je večkrat občeval v samostanu Počajevo, v samostan v Kijevu in Moskvi pa je bil samo enkrat. Kolikor on ve, rusko dobrodelno društvo ne pošilja v Avstrijo darov. On je predsednik rusko-gališkega društva, ki je kulturno in literarno in v tem oziru podpira Ruse v Avstriji in Ogrski ter seznanja Ruse z njihovim položajem. Kot tak je res podpisal oklic za nabiranje darov v društvene namene. V Avstrijo pride večkrat in tja javno pošilja knjige in časopise. Zasliševanje grofa Bobrinskega traja še.

ŠE NEKAJ PODROBNOSTI O PASIČEVI IZJAVI.

Peterburg. Pasič je izjavil: ako se vest o turško-bolgarski zvezi potrdi, potem je Bolgarija stopila na pot, ki je nasprotna poti, po kateri bi morala hoditi. Bolgarska vlada bi morala upoštevati politiko miroljubnosti in ne poizkušati izpremeniti dogovora v Bukareštu. Srbija bo vse storila, da pomaga Bolgariji. Pri tem delu ne bo sama: z njo so Rumunska, Grška, Črna gora. V Peterburgu se ni osnovala balkanska zveza kot taka, dogovor je bil samo glede interesov, ki so vsem balkanskim državam enaki. Ruska diplomacija pa dela energično na to, posebno vpliva na Srbijo, da bi napravila v Bolgariji boljše razpoloženje s tem, da bi odstopila Srbija Bolgariji Štip in Kočano. Pasič pa je mnenja, da sedaj še ni prišel čas dajati Bolgariji koncesij.

GRŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK NA POTOVANJU.

Bukarešt. Grški ministrski predsednik se je iz Peterburga pripeljal sem. Tu ga je čakal grški prestolonaslednik.

RUSIJA, AVSTRIJA IN NEMČIJA.

Peterburg. Ruska vlada je izročila Avstro-ogrski protestno noto zoper šlin zahteva, da se taki slučajni ne ponove.

Peterburg. Nemčija utrjuje mejo proti Rusiji. Nemški listi trdijo, da tudi Rusija gradi proti Nemčiji trdnjave.

ZVEZA MED ROMUNIJO IN GRČIJO.

Berolin. Zveza med Romunijo in Grčijo se baje v kratkem sklene in ratificira. Ali se posreči Rusiji druga balkanska zveza, pa je še negotovo. Na

vsak način se pa v Peterburgu kuje nekaj za evropski mir baje opasnega. Gotovega se pa danes ne more čisto nič reči.

PRINC WIED GRE V ALBANIJO.

Rim. Potrjuje se vest, da princ Wied te dni odpotuje v Albanijo. Vele-vlasti so mu dale predujema 20 milijonov na obljubljeni posojilo.

BOJI NA GRŠKO ALBANSKI MEJI.

Atene. Poročila o bojih na grško albanski meji se množe. Pri Secoli je v bojih sodelovala tudi artilerija in je padlo 200 Albancev.

RUSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK ODSTOPI.

Peterburg. Ministrski predsednik Kokovcev po svojem uradniškem jubileju odstopi. Kokovcev postane ruski poslanik v Parizu ali Carigradu.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Lizbona. Od včeraj je vojaštvo v vojašnicah v pripravi. V torek se je razpočilo več bomb, ki so povzročile znatno škodo. Vojaštvo ostane tudi prihodnje dni konsignirano.

Lizbona. V gledališču »Union« je skočil včeraj na oder neki odpuščen železničar in pričel govoriti proti ministrskemu predsedniku Costi. Nastal je velik skandal. Pristaši Coste in njegovi nasprotniki so se v gledališču stekli in streljali z revolverji. Skandal je trajal eno uro. Končno je policija udrila v gledališče in izgnala občinstvo. Iz province prihajajo poročila o spopadih z rojalisti.

ARETACIJE RADI OGLEDUŠTVA.

Split. Policija je zaprla bivšega srbskega narednika Zarka Bogoeviča in bivšega vojaka Stepana Miletiča. Na Sušaku je bil zaprt bivši natak Milan Milutinović in kasirka Ljubica Radešić. Vzrok ni znan; mislijo, da za špi-onazo.

REVOLUCIJA V PERU.

New York. Iz Lime poročajo, da so vstaji napadli vladno palačo in vjeli predsednika republike Peru. Po zavzetju palače so se boji z vso silo nadaljevali. Ministrski predsednik in vojni minister Varela je ubit. Dr. Avgust Durand, prejšnji

Dober tek

je in ostane glavna reč. Kdor pa nima veselja do jedi, naj se posluži Scottove emulzije ribjega olja, ki se je že več desetletij kot tek vzbujajoče krepilno sredstvo vedno kar najbolje obnesla. Nasprotno z navadnim ribjim oljem je Scottova emulzija okusna in lahko prebavljiva, da ni nikakršna težava zavživati to preizkušeno krepilno sredstvo. Scottova emulzija ribjega olja začne telo krepiti in povzroči naravno potrebo prehraniti na tak način, da navadno hrano zopet z dobrim tekom jemo ter dobimo nov pogum in veselje do življenja.

Odraslim in otrokom služi, le iz najčistejših in najbolj učinkovitih sestavin prirejena Scottova emulzija ribjega olja vsak čas, poletu kakor pozimi, kot krepilno sredstvo najizbojnejše.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. — Kdor pošlje 50 v. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, se mu pošlje za posk. 1 stekl. potom lekarnar.

Glavnik za barvanje las

Potom priprostega česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivi! Rabljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K5—

Razpošilja: I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglergasse 6 II. 1187

385

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani so-prog, oziroma oče, brat, stric in zet, gospod

Franc Kralj

prof. kand.

včeraj nenadoma preminul v 32. letu svoje dobe.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v petek dne 6. t. m. iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu na pokopališče k Sv. Križu.

Spod. Šiška, 5. februarja 1914.

Berta Kralj, roj. Javoršek, soproga.
Mira, Marijan in Ljubica, otroci.
Janko Kralj, brat.

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo l. dr. pri

347

Zahlevajte vzorce?

LENASI & GERKMAN

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.
Vzorec zavrtovan.

vodja vstašev, je gospodar palače. Pravi-
to, da hoče sestaviti novo vlado.

VOJAKE ODNESLA LAVINA.

Inomost. Na Monte Pasibio je 15 voja-
kov odnesel snežni plaz. Vse vojake so re-
šili.

VELIKE POVODNJI.

Rio de Janeiro. Vsled povodnji je
mnogo krajev uničenih. Škoda je nepopi-
sna. Nad 1000 oseb je utonilo.

AVTOMOBIL POVOZIL DVA PO- SLANCA.

Berlin. Včeraj dopoldne je povo-
zil avtomobil državna poslanca Hebla
in Putza, člana centra. Oba poslan-
ca so odpeljali v bolnišnico, kjer ležita
v nezvesti.

URADNIKI SE NE DAJO PODKUPITI NA JAPONSKEM.

Tokio. Zastopnik tvrdke Siemens
& Schuckert Hermann je aretiran, ker
je poskušal podkupiti uradnike.

PARNIK ZGOREL.

London. Parnik »Moa« je zgorel.
Moštvo je razun enega mernarja re-
šeno.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. februarja 1914.

Pšenica za april 1914.	11.09
Pšenica za oktober 1914	11.07
Rž april 1914	9.07
Rž za oktober.	8.60
Oves april 1914	7.86
Oves za oktober	7.84
Koruza za maj 1914	6.80

Ženitna ponudba.

Mlad samostalen trgovec, Hrvat, se
želi v svrhu poročitve seznaniti z gospo-
dičino 18 do 22 let, Kranjico ali Štajarko,
ki ume dobro gospodinjiti, in govori po
možnosti tudi nemško, z doto 2-4000 K.
Ponudbe s sliko, ki se vrne, pod šifro
J. V. posterestante Sisek. 322

Več

367

pohištva

se ceno proda. Polze se Slomškova ul. št. 13. pri-
tliče.

Kupim

malo hišo

z upeljano trgovino z mešanim blagom na pro-
metnem kraju v mestu Ljubljana ali v pred-
mestju. Naslov se polze pri upravi »Slovenca«
pod št. 1060/366.

Učenca

379

iz boljše hiše in primerno predizobrazbo
sprejme v špecerijko trgovino tvrdka Anton
Ravhekar (preje Skofizh). Pred Skofijo v
Ljubljani. Dotični naj bi imel vso oskrbo doma.

Posojila

dobe pravne osebe in tvrdke takoj
in diskretno. Priložiti je 10 vin.
znamko. Dosedaj se je izplačalo
osebam raznih stanov že nad 800
tisoč kron. Prošnje je nasloviti
pismeno pod: 382

Reelna in hitra pomoč S. & Co., Kranj, poštno-
ležeče.

4 dni! Največja senzacija sedanosti! 4 dni!
S fotografičnim apa-
ratom na bojišču.

Krvavi, strašni in uničujoči boji med Bolgari in Grki.
Posneto v vrstah bojujočih se armad.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Ženitna ponudba.

Uradnik, star 26 let, v prijetnem kraju
na Gorenjskem blizu Ljubljane, se želi se-
znati v svrhu takojšnje poroke z gospo-
dično, ki bi imela veselje do mirnega dru-
žinskega življenja. Želi se sicer primerna
dota, oziroma prihranek, kar pa ni mero-
dajno. Se resne ponudbe s fotografijo proti
povratku naj se blagovolijo pošiljati na
upravišstvo »Slovenca« do 14. t. m. pod
šifro »A. J. 26«.

Službe išče

mladenič

ki je dovršil 5 gimn. razredov. Ponudbe na
upravo lista pod št. 383.

Mlekar

ki se dobro razume na pasteriziranje mleka, s'ma,
masla itd. se sprejme takoj. Plačilo po dogovoru.
Več pove Ivan Vidmar, pav. mlekarna, Črni vrh
nad Idrijo. 365

V najem se išče

mesarija in gostilna

s koncesijo v prometnem kraju, najraje v Novem-
mestu ali pa v ljubljanski okolici. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod št. 384. Znamka!

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v
zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati.
Ne zamudite toraj vpslati svoje kolo v pregled
podpisani tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo
solidno in v najkrajšem času strokovnjaško dovršila.
Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brez-
plačno hrani do spomladi v naših nalašč za to pri-
mernih prostorih,

Karel Čamernik & Co.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posa-
meznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12

Št. 89, pr.

Razglas.

37

Deželni odbor kranjski razpisuje službo provizornega

deželnega živinozdravnika

za Loški okraj s sedežem v Starem trgu.

S to službo je združen dohodek letnih 1600 K, od katerih odpade 1000 K na

deželni zaklad, 600 K pa na občino Stari trg.

Prosilci za razpisano službo naj pošljejo svoje z dokazili o starosti, o domovin-
stvu, o živinozdravniški usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika opre-
mljene prošnje do

25. februarja 1914

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 30. januarja 1914.

Sprejmeta se takoj

2 učenca

za pekovsko obrt pri Jak. Kavčič v
Spod. Šiški pri Ljubljani. 373

Mirna stranka išče

stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kabine za majev termin.
Ponudbe na upravišstvo »Slovenca« pod »Stano-
vanje« št. 371.

Službe išče

KUHARICA

vajena vsakega dela in ki je že 15 let služila v
ž. pnišču na velikem gospodarstvu. Službe si želi
na bolj majhno gospodarstvo v župnišče. Naslov
pove upravišstvo »Slovenca« pod št. 338.

Stanovanje

z dvema sobama, zaprto verando in pritil-
linami ter porabo vrta se odda mirni strank-
ki za majev termin. Več se izve na Dunaj-
ski cesti 63, I. n. desno od 2. do 4. ure po-
poldne. 361

Likarice

pridne in zanesljive, dobe takoj
udobno, trajno delo v tovarni perila

332 EDMUND KOTZBEK v Kranju.

Izvrstno vino

domačega pridelka, se proda po ugodni ceni v
grafični Bajnot pri Rudolfovem, Dolenjsko.

Radi družinskih razmer oddam

trgovino

s špecerijo v najem za več let, ki stoji ne daleč
od tovarne na Jesenčah, Gorenjsko.

Moderno stanovanje

obstoječe iz 3 ali 4 sob, kuhinje kopal-
nice, jedilne shrambe, zaprte verande, z
električno razsvetljavo in vodovodom, z
vsemi pritliklinami in porabo vrta, se
oddaja mirni stranki za majev termin. Po-
jasnila daje uprava »Slovenca«. 356

Gostilna, mesnica in pekarija

na Goriškem v romantičnem in jako prometnem
kraju s proda 10 minut od postaje v bližini Trsta
in Gorice. Prostorji jako udobni za trgovino z me-
šanim blagom in vinom. Poleg vinograda za 1:0 hl
vina. Proda se radi selitve ugodno. Vprašanja na
upravišstvo pod zav. k. m. s šifro 281.

Hiša z dobro trgovino

z mešanim blagom in žganjem, na prometnem
kraju v Ljubljani, se proda z opremljeno
trgovino vred, pod zelo ugodnim pogojem.
Kupcu se prepusti tudi pravica, da sme pro-
dajati še na sedanjo koncesijo, ako bi jo
sam ne imel. Denarja se rabi 6 do 8000 K,
za drugo se počaka. Kje, izve se v upravi
tega lista pod št. 152. Za pismeni od-
govor naj se priloži znamka.

Nekaj glavnih prizorov: Infanterijskih krogelj strelj
v prsi. — Strašne rane, ki jih povzročajo dum-dum
kroglice. — Strelj v stegna. — Strelj v lakti. — Bajo-
netni ubodi. — Ranjenec, ki ga je ranilo 8 delov grane-
te. — Del lobanje odstreljen. — Pogreb mrtvih.
— Vojni grobovi. — Boj pri Džumaji. — Naskok.
— Šrapnelski ogenj. — Naskok kavalrije. — Ar-
tilerija strelja. hako zadevajo šrapneli in granate.

Rad. velika nabavnih stroškov zvišane cene.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.